

Snímka 1

Prejudiciálne otázky v trestnom práve

JUDr. Beatrix Ricziová, PhD.
zástupkyňa SR pred súdmi EÚ

Snímka 2

Čo je SD EÚ?

- čl. 13 a 19 ZEÚ
- inštitúcia EÚ, sídlo Luxemburg
- úloha: zabezpečovanie dodržiavania práva pri výklade a uplatňovaní zmlúv
- rozdelenie
 - **Súdny dvor** (28 sudcov, 9 (11 – od 7. 10. 2015) generálnych advokátov) – prípady označené spisovou značkou „C“
 - **Všeobecný súd** (najmenej 28 sudcov) – „T“
 - osobitné sudy:
 - ☐ **Súd pre verejnú službu EÚ**, teraz 7 sudcov, „F“

Snímka 3

- Oblasť pôsobnosti týchto 3 súdov:
 - **Súdny dvor** - rozhoduje o prejudiciálnych otázkach, niektorých priamych žalobách, vrátane žalôb pre nesplnenie povinnosti
 - **Všeobecný súd** - rozhoduje najmä o priamych žalobách – napr. v oblasti hosp. súťaže, práva duševného vlastníctva, reštriktívnych opatrení, poľnohospodárstva,...
 - **Súd pre verejnú službu EÚ** - rozhoduje zamestnanecké spory proti inštitúciám EÚ

Snímka 4

- EŠLP je súd inej medzinár. organizácie a má inú agendu
- Ľudské práva na SD EÚ – iba sekundárne, aj keď stále vo väčšom rozsahu
- ak EÚ pristúpi k EDLP, bude EŠLP v niektorých prípadoch prerušovať konanie a v osobitnom konaní bude predbežne zapojený SD EÚ

Snímka 5

Kde SD EÚ nemá právomoc

- Čl. 275 ZFEÚ:
SD EÚ nemá právomoc, pokiaľ ide o ustanovenia týkajúce sa spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky, ani pokiaľ ide o akty prijaté na ich základe.

SD EÚ má však právomoc dohliadať na dodržiavanie čl. 40 ZEU a rozhodovať o žalobách podaných v súlade s podmienkami ustanovenými v čl. 263 štvrtom odseku tejto zmluvy, ktorými sa preskúmava zákonnosť rozhodnutí upravujúcich restriktívne opatrenia voči fyzickým alebo právnickým osobám, ktoré boli prijaté Radou na základe hlavy V kapitoly 2 ZEU.

Snímka 6

- Čl. 276:
Pri výkone svojich právomocí týkajúcich sa ustanovení kapitol 4 a 5 hlavy V tretej časti, ktoré sa vzťahujú na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, SD EÚ nemá právomoc preskúmavať platnosť alebo primeranosť operácií vykonaných políciou alebo inými orgánmi členského štátu presadzujúcimi výkon práva, ani rozhodovať o výkone právomocí členských štátov v oblasti udržiavania verejného poriadku a zabezpečovania vnútornej bezpečnosti.

Snímka 7

Konanie
o prejudiciálnych otázkach

- čl. 267 ZFEÚ + čl. 23 a nasl. Štatútu
- o PO rozhoduje **Súdny dvor**, Všeobecný súd nie (napriek čl. 256 ods. 3 ZFEÚ – štatút zatiaľ neurčuje osobitné oblasti, v ktorých by rozhodoval VS)
- právo resp. povinnosť súdov predkladať PO vyplýva **priamo z primárneho práva EÚ** – čl. 267 ZFEÚ (+ pozri aj čl. 19 ZEÚ) alebo z rôznych medzinárodných zmlúv (čl. 93 písm. b) RP SD)

Snímka 8

- čl. 19 ods. 3 písm. b) ZEÚ: Súdny dvor Európskej únie v súlade so zmluvami rozhoduje o prejudiciálnych otázkach o výklade práva Únie alebo platnosti aktov prijatých inštitúciami na základe žiadosti vnútroštátnych súdnych orgánov.

Snímka 9

Čl. 267 ZFEÚ:

- SD EÚ má právomoc vydať predbežný názor o otázkach, ktoré sa týkajú:
 - a) výkladu zmlúv;
 - b) platnosti a výkladu aktov inštitúcií, orgánov alebo úradov alebo agentúr Únie;
- Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom a tento súdny orgán usúdi, že rozhodnutie o nej je nevyhnutné pre vydanie jeho rozhodnutia, môže sa obrátiť na SDEÚ, aby o nej rozhodol.
- Ak sa takáto otázka položí v konaní pred vnútroštátnym súdnym orgánom, proti ktorého rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok podľa vnútroštátneho práva, je tento súdny orgán povinný obrátiť sa na SD EÚ.
- Ak sa takáto otázka položí v súvislosti s osobou, ktorá je vo väzbe, SD EÚ koná **bezodkladne**. (konanie PPU)

Snímka 10

- oficiálne sa nepredkladá prejudiciálna otázka, ale návrh na začatie prejudiciálneho konania
- pojem „súd“ sa v práve EÚ vykladá autonómne (do úvahy sa berie aj: právny základ vzniku orgánu, jeho trvalý charakter, zákonom daná právomoc, kontradiktórna povaha konania pred ním, uplatňovanie právnych predpisov týmto orgánom, jeho nezávislosť a nestrannosť)

Snímka 11

Čoho sa PO môže týkať?

- výkladu primárneho alebo sekundárneho práva EÚ (vrátane medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou práva EÚ); Charta základných práv EÚ len akcesoricky
- platnosti aktov inštitúcií, orgánov, agentúr alebo úradov EÚ (obmedzene vrátane takých aktov, ktorými sa mení primárne právo – rozsudok vo veci C-370/12 *Pringle*)

Snímka 12

- súdy **môžu** právny akt EÚ vyhlásiť **za platný**, ale **nesmú** právny akt EÚ vyhlásiť **za neplatný, to môže iba SD EÚ** (314/85 *Foto-Frost*; C-344/04 *International Air Transport Association*, b. 27 – 30)

Snímka 13

Podanie PO - vec súdu

- o podaní PO rozhoduje samostatne súd, ktorý pojednáva vo veci, bez ohľadu na návrhy účastníkov konania
- neviazanosť nižšieho súdu rozhodnutím o odvolaní voči rozhodnutiu o podaní PO (*Cartesio, C-470/12 Pohotovosť*)
- ak súd nevyhoví návrhu účastníka konania podať PO, musí rozhodnutie riadne zdôvodniť (rozhodnutie ESLEP vo veci *Ullens de Schooten a Rezabek v. Belgicko*)

Snímka 14

C-470/12 Pohotovosť: b. 31 - 33

- b. 31: Pokiaľ ide o okolnosť, že proti návrhu na začatie prejudiciálneho konania bolo podané odvolanie, je namieste pripomenúť, že podľa článku 267 ZFEÚ patrí posúdenie relevantnosti a potreby prejudiciálnej otázky v zásade iba do právomoci súdu, ktorý podáva návrh na začatie prejudiciálneho konania, s výhradou obmedzeného preverenia vykonávaného Súdny dvorom. Vnútroštátnemu súdu teda prináleží, aby vyvodil dôsledky z prípadného rozsudku v odvolacom konaní proti rozhodnutiu o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania a osobitne aby dospel k záveru, či je potrebné na návrhu na začatie prejudiciálneho konania trvať, zmeniť ho alebo ho vziať späť.

Snímka 15

- b. 32: Z toho vyplýva, že v situácii, o akú ide vo vnútroštátnom konaní, SD musí aj v záujme jasnosti a právnej istoty vychádzať z rozhodnutia o podaní návrhu na začatie prejudiciálneho konania, ktoré musí mať právne účinky, kým nebolo vzaté späť alebo zmenené súdom, ktorý ho vydal, pričom o takom späťvzátí alebo takej zmene môže rozhodnúť len tento súd.

Snímka 16

• b. 33: Iba v prípade, že odvolací súd zruší podľa príslušných vnútroštátnych procesných predpisov rozhodnutie súdu, ktorým neprípustil späťvzatie návrhu navrhovateľa, a nariadi mu vziať späť návrh na začatie prejudiciálneho konania, by SD mohol zväziť dôsledky rozhodnutia odvolacieho súdu a **prípadne** vymazať vec z registra SD po tom, ako by si v tejto súvislosti prípadne vyžiadal pripomienky súdu, ktorý podal návrh na začatie prejudiciálneho konania.

Snímka 17

Právo v. povinnosť podať PO

- nižšie súdy v zásade iba možnosť
- súdy, proti ktorých rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok – povinnosť (s výnimkou splnenia kritérií CILFIT (vec 283/81): netýka sa prejednávanej veci, *acte éclairé, acte claire*)
- Je doktrína *acte claire* ešte použiteľná?
- povinnosť nižšieho súdu pri pochybnostiach o platnosti aktu (314/85 *Foto-Frost*; C-344/04 *International Air Transport Association*, b. 27 – 30)

Snímka 18

Kto má povinnosť podať PO?

- Proti rozhodnutiu ktorého súdu už nie je možný opravný prostriedok?
 - C-210/06 *Cartesio* (možno až dovolací súd)
 - avšak rozhodnutie ÚS SR – proti nepodaniu PO sa dá brániť podaním ústavnej sťažnosti proti meritórnemu rozhodnutiu až po vyčerpaní možnosti dovolania, ak je prípustné (dovolacie dôvody: nesprávne obsadený súd alebo nesprávne právne posúdenie) – t. j. povinnosť má už odvolací súd?
 - jednoinštančné konanie – už prvý súd má povinnosť

Snímka 22

• Vnútroštátne pravidlo, na základe ktorého je vnútroštátny súd viazaný posúdením súdu vyššieho stupňa, nemôže vnútroštátny súd zbaviť možnosti obrátiť sa na SD s otázkami výkladu práva EÚ, ktorého sa také právne posúdenie týka. Tento súd musí totiž mať možnosť predložiť SD otázky, ktoré mu robia starosť, ak sa domnieva, že právne posúdenie súdom vyššieho stupňa by ho mohlo viesť k vyhláseniu rozsudku, ktorý by bol v rozpore s právom Únie (C-416/10 *Križan a.i.*, b. 68)

Snímka 23

Druhy prejudiciálneho konania

- bežné (čl. 23 Štatútu SD EÚ + najmä čl. 93 až 104 RP SD)
- skrátené (čl. 23a Štatútu SD EÚ + najmä čl. 105 a 106 RP SD)
- PPU – naliehavé (čl. 23a Štatútu SD EÚ + najmä čl. 107 až 113 RP SD)
- pre všetky druhy – všeobecné ustanovenia o jazykovom režime a o konaní (čl. 36 až 92 RP SD)

Snímka 24

Bežné konanie - písomná časť konania

- návrh na začatie prejudiciálneho konania
- preklady do ostatných úradných jazykov
- doručenie návrhu podľa čl. 23 Štatútu SD EÚ vždy účastníkom vnútroštátneho konania, vládam členských štátov, EK
- niekedy tiež inej inštitúcii, orgánu, úradu, agentúre (ak prijala sporný akt), príp. iným štátom, ktoré sú zmluvnými stranami Dohody o EHP a Dozornému úradu EZVO

Snímka 25

- písomné vyjadrenie týchto subjektov (2 mesiace + 10 dní)
- preklad písomných vyjadrení do jazyka konania a do francúzštiny
- doručenie prekladov písomných vyjadrení ostatným oprávneným subjektom
- koniec písomnej časti, možnosť žiadať o ústne pojednávanie

Snímka 26

- Bežné konanie - ústna časť konania
- čl. 76 a nasl. RP SD
 - odôvodnená žiadosť do 3 týždňov od doručenia oznámenia o skončení písomnej časti konania
 - SD môže pojednávanie nenariadiť, ale v zásade je pojednávanie pravidlo, nie výnimka
 - ak sa oprávnený subjekt nezúčastnil na písomnej časti, SD musí pojednávanie na jeho žiadosť nariadiť

Snímka 27

- spravidla 1 pojednávanie
- dá sa hovoriť po slovensky
- úvodná reč (do 20 min.), otázky SD, záverečná reč
- prípadne návrhy generálneho advokáta
- rozsudok – verejné vyhlásenie; text dostupný v deň vyhlásenia rozsudku

Snímka 28

Skrátené prejudiciálne konanie

- ak si povaha veci vyžaduje prejednanie bez zbytočného odkladu
- má sa použiť iba za výnimočných okolností
- rozhoduje o ňom SD na návrh vnútrošt. súdu alebo výnimočne *ex off*
- kratšie lehoty na predloženie písomných vyjadrení (min. ale 15 dní)
- bez zverejnenia návrhov GA (iba vypočutie)

Snímka 29

PPU - naliehavé prejudiciálne konanie

- skratka PPU
- použitie, iba ak je jeho použitie absolútne nevyhnutné
- len návrhy týkajúce sa priestoru slobody, bezpečnosti a spravodlivosti - len v oblastiach v hlave V ZFEÚ (napr. osoba vo väzbe, právomoc súdu pri sporoch o rodičovské práva alebo styk s deťmi)
- prípustné dôvody – hrozí nenapraviteľný rozvrat vzťahu medzi rodičom a deťmi (ide o návrat dieťaťa, zlúčenie rodiny); ak sa osoba nachádza vo väzbe a jej pokračovanie závisí od odpovede SD

Snímka 30

- na návrh alebo výnimočne *ex off*
- obmedzenie okruhu subjektov, ktoré môžu podať písomné vyjadrenia (účastníci vnútrošt. konania, členský štát predkladajúceho súdu, EK, inštitúcia, ktorá prijala akt) + iný ČŠ, ak návrh odkazuje na právne alebo súdne konanie v tomto inom ČŠ
- ostatné subjekty podľa čl. 23 Štatútu SD EÚ – iba účasť na pojednávaní
- kratšie lehoty na predloženie písomných vyjadrení
- upustenie od písomnej časti konania (čl. 111 RP SD) – zatiaľ nevyužitie
- doručovanie takmer výlučne elektronicke
- bez zverejnenia návrhov GA (iba vypočutie)

Snímka 31

PPU - štatistiky

- priemerná dĺžka konania – 66 dní
- ani 1 konanie dlhšie ako 3 mesiace
- 1. 3. 2008 – 6. 10. 2011- 14 % zo 126 vecí, ktoré mohli byť PPU, bolo z oblasti trestného práva
- 12 zo 126 vecí rozhodnutých ako PPU
- písomná časť – 15 až 21 dní, priemer 16,75
- od doručenia vyjadrení po pojednávanie – priemerne 16,5 dňa
- od pojednávania po stanovisko GA – priemerne 3,3 dňa

Snímka 32

Súdne poplatky a trovy

- súdne poplatky na SD EÚ neexistujú
- trovy všeobecne – súde ich priznávajú, ale nevyčísľujú
 - > ak sa strany nedohodnú na ich výške, musia iniciovať osobitné konanie
- čo sú nahraditeľné trovy – judikatura
- ale **trovy v prejudiciálnom konaní**: *„Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom [Since these proceedings are, for the parties to the main proceedings, a step in the action pending before the national court], o trovách konania rozhodne [má rozhodnúť] tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.“*

Snímka 33

Prístup SD k odpovedi na PO

- SD vykladá právo EÚ, nie vnútroštátne právo
- nerozhoduje o rozdielnych názoroch na výklad vnútroštátnych predpisov
- spravidla neaplikuje právo EÚ na daný skutkový stav
- neodpovedá na hypotetické otázky
- závery z rozhodnutia SD má vyvodiť vnútrošt. súd – napr. neaplikovať zákon
- jasné alebo už zodpovedané otázky – odôvodnené uznesenie

Snímka 34

Rozsudky k PO - záväznosť

- rozsudky sú súčasť práva EÚ a majú prednosť pred vnútroštátnym právom
- záväznosť rozsudkov v prejudiciálnom konaní *de iure* a *de facto*
- záväznosť v konkrétnom konaní pred vnútroštátnym súdom
- záväznosť *erga omnes* pri vyslovení neplatnosti právneho aktu EÚ
- celá judikatúra na <http://curia.europa.eu/>

Snímka 35

Časové účinky rozsudkov SD EÚ

- **vyslovenie neplatnosti** – *ex tunc*
- výnimky
 - podľa čl. 264 ods. 2 ZFEÚ môže SD z dôvodu právnej istoty, ak to považuje za potrebné, uviesť, ktoré z účinkov aktu, ktorý vyhlásil za neplatný, sa považujú za konečné
 - alebo SD zachová účinky zrušeného aktu do času prijatia aktu, ktorým bude tento nahradený
 - napr.: „je odôvodnené, aby SD zachoval účinky uvedenej smernice, až kým v primeranej lehote, ktorá nesmie presiahnuť dvanásť mesiacov odo dňa vyhlásenia tohto rozsudku, nenadobudne účinnosť nová smernica založená na vhodnom právnom základe“

Snímka 36

- **výklad práva EÚ** - rozsudky SD zásadne vyvolávajú účinky *ex tunc*
- v zásade platí, že „výklad ustanovenia práva EÚ, ktorý podáva SD, sa obmedzuje na objasnenie a upresnenie jeho významu a dosahu, ako ho treba chápať a uplatňovať od nadobudnutia účinnosti. Z toho vyplýva, že takto vykladané ustanovenie môže a má byť uplatňované súdom, a to aj na právne vzťahy, ktoré vznikli pred vydaním rozsudku týkajúceho sa žiadosti o výklad, ak sú splnené podmienky, ktoré umožňujú predložiť príslušnému súdu spor týkajúci sa uplatňovania tohto ustanovenia.“ (C-209/03 Bidar, b. 66)

Snímka 37

- SD však už vo veci 43/75 *Defrenne*, b. 72 až 75 pripustil obmedzenie retrospektívnych časových účinkov ním podaného výkladu práva EÚ
- obmedzenie k určitému momentu, napr.: „Priameho účinku článku 119 Zmluvy o EHS sa preto nemožno dovoliavať na podporu požiadaviek týkajúcich sa obdobi odmiern predchádzajúcich dátumu tohto rozsudku s výnimkou pracovníkov, ktorí sa už predtým obrátili na súd alebo podali zodpovedajúcu sťažnosť.“
- musia byť splnené 2 podmienky - dobrá viera dotknutých osôb a existencia rizika vážnych ťažkostí

Snímka 38

- C-2/09 *Kalinchev*, b. 50: SD môže iba výnimočne pri uplatňovaní všeobecnej zásady právnej istoty obsiahnutej v právnom poriadku EÚ pristúpiť k obmedzeniu možnosti všetkých dotknutých osôb dovoliavať sa toho ustanovenia, ktoré vyložil, vzhľadom na to, že v takom prípade ide o spochybnenie právnych vzťahov, ktoré vznikli v dobrej viere. Na rozhodnutie o takom obmedzení je nevyhnutné, aby boli splnené dve podstatné kritériá, a to dobrá viera dotknutých osôb a riziko vážnych ťažkostí

Snímka 39

- b. 51: Konkrétnejšie, SD sa len výnimočne, za presne stanovených okolností, uchýľoval k takémuto riešeniu, a to jednak, keď existovalo riziko vážnych ekonomických dôsledkov, predovšetkým vzhľadom na veľký počet právnych vzťahov, ktoré vznikli v dobrej viere na základe právnej úpravy, ktorá sa oprávnene považovala za platnú, jednak keď sa zdalo, že jednotlivci a vnútroštátne orgány boli nabádaní k správaniu, ktoré nie je v súlade s právnou úpravou EÚ z dôvodu vážnej a objektívnej neistoty týkajúcej sa dosahu ustanovení EÚ, ku ktorej prípadne prispelo i správanie iných členských štátov alebo Komisie.

Snímka 40

• b. 52: Okrem toho z ustálenej judikatúry vyplýva, že finančné dôsledky, ktoré by mohli vyplynúť pre členský štát z rozsudku vydaného v prejudiciálnom konaní, neodôvodňujú samy osebe časové obmedzenie účinkov tohto rozsudku.

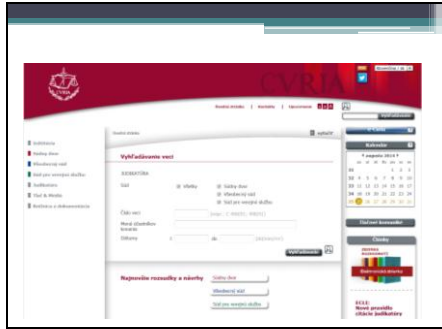
Snímka 41

Kde nájsť rozsudky?

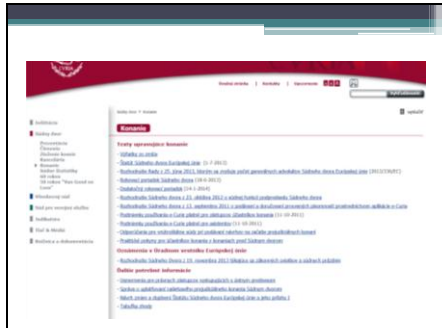
Snímka 42

Snímka 43

Snímka 44

Snímka 45

Postup iných súdov rozhodujúcich podobnú vec

- ak tiež podajú PO – SD môže konanie o týchto ďalších PO prerušiť do rozhodnutia skôr podanej PO
- po rozsudku v prvej veci
 - SD sa pýta súdu, či ešte potrebuje odpoveď
 - ak áno, prebehne celé konanie, ak sú tam odlišnosti, a SD rozhodne rozsudkom
 - ak áno, SD rozhodne odôvodneným uznesením, ak sa domnieva, že vec sa dá rozhodnúť na základe doterajšej judikatúry
- nepodajú PO – môžu využiť už vyneseny rozsudok SD, ak sa dá použiť na skutkový a právny stav v ich veci (*de facto* záväznosť rozsudkov)

Snímka 46

Ako má vyzerat' návrh na začatie prejudiciálneho konania?

- „Odporúčania pre vnútroštátne sudy pri podávaní návrhov na začatie prejudiciálnych konaní“ – uverejnené v Úradnom vestníku EÚ: 2012/C 338/01
- písať jednoducho, jasne a presne
- návrh – stačí cca 10 strán, ale musí byť dostatočne úplný, aby bolo možné správne pochopiť skutkové a právne okolnosti vnútroštátneho konania
- anonymizácia (čl. 95 RP SD) a vyznačenie utajených častí spisu – v zásade úloha vnútroštátneho súdu; účinná iba pred uverejnením v Ú. v. EÚ

Snímka 47

Návrh súdu - nutný obsah

- čl. 94 RP SD
- znenie prejudiciálnych otázok
- stručné zhrnutie predmetu sporu
- zhrnutie skutkového stavu
- znenie vnútroštátnych predpisov a judikatúry a informácia, kde sa ich dá nájsť (zbierka, internet)
- dôvody podania návrhu
- súvislosť medzi ustanoveniami práva EÚ, na ktoré sa pýta, a aplikovateľnými vnútroštátnymi predpismi
- užitočné aj: svoje stanovisko k odpovedi

Snímka 48

- uviesť čo najpresnejšie dotknuté ustanovenia práva EÚ
- návrh musí byť označený dátumom a podpísaný
- vhodné číslovať strany a odseky, aby sa na návrh dalo odkazovať
- ostatným účastníkom, oprávneným vyjadriť sa k návrhu na začatie prejudiciálneho konania, sa doručuje iba návrh (t. j. bez príloh)
- SD sa ale spravidla zasiela aj spis alebo kópia spisu
- SD víta, ak mu súd nakoniec zašle konečné rozhodnutie vydané na základe zodpovedania PO Súdnym dvorom

Snímka 49

Neprípustné otázky

- SD neodpovedá na hypotetické otázky
- SD nepodáva výklad vnútroštátneho práva
- SD neodpovedá na otázky, ak sa skutkové okolnosti prípadu stali pred vstupom štátu do EÚ
- prejudiciálna otázka môže byť neprípustná, ak súd nevysvetlí, načo potrebuje odpoveď na vyriešenie sporu pred ním alebo ak nedostatočne popíše skutkový a právny stav veci

Snímka 50

Návrh na skrátené alebo naliehavé konanie

- zaslať SD vopred aj faxom alebo elektronicky (tým sa považuje za podaný – čl. 106 a 114 RP SD); potom zaslať originál v čo najkratšej lehote
- návrh jasne označiť aj s príslušnými článkami RP SD, aby SD takýto osobitný návrh neprehliadol
- uviesť faxové čísla a emailové adresy súdu aj zástupcov účastníkov vnútroštátneho konania

Snímka 51

- dôvodom spravidla nie je vysoký počet dotknutých osôb alebo právnych situácií
- treba uviesť presný opis skutkových a právnych okolností, odôvodňujúcich naliehavosť konania
- treba uviesť riziká hroziace v prípade, ak by sa postupovalo podľa riadneho prejudiciálneho konania
- návrh by mal byť čo najstručnejší

Snímka 52

Kedy podať PO?

- je žiaduce, aby to bolo v takom štádiu konania, v ktorom je vnútroštátny súd schopný vymedziť právny a skutkový rámec prípadu, aby na SD k dispozícii všetky skutočnosti potrebné na prípadné overenie, či sa právo EÚ uplatní na konanie vo veci samej

Snímka 53

Čo často chýba návrhom zo SR

- údaj o presnom predmete sporu
- riadny popis skutkového stavu (musí ho pochopiť minimálne 28 vlád členských štátov a inštitúcie EÚ) – uznesenie vo veci C-433/11 SKP (návrh zjavne neprípustný)
- časové údaje – pre určenie aplikovateľného práva
- vysvetlenie, prečo sudca potrebuje rozhodnutie SD pre svoje rozhodnutie a aké si myslí, že je možné správne riešenie

Snímka 54

- dostatočné informácie o slovenskom práve a čo sa mu vytýka a vo vzťahu ku ktorému aktu EÚ resp. konkrétnemu ustanoveniu
- reflektovanie vnútroštátneho vývoja sporu – napr. informovanie SD o späťvzati vnútroštátneho návrhu (uznesenie z 22. 10. 2012 vo veci C-252/11 Šujetová) alebo o pristúpení nových účastníkov do konania
- problémom je časté späťvzatie návrhu na začatie konania z dôvodu späťvzatia žaloby vo vnútroštátnom konaní

Snímka 55

C-433/11 SKP (KS Prešov)

- postupovanie pohľadávok voči spotrebiteľom na subjekt v konkurze ako nekalá praktika (kvôli neistote pri náhrade trov); oslobodenie subjektu v konkurze od súdnych poplatkov ako úprava odporujúca právu EÚ
- smernica 2005/29/ES o nekalých obchodných praktikách a smernica 93/13/EHS o nekalých zmluvných podmienkach

Snímka 56

- SD: návrh zjavne neprípustný – uznesenie SD z 8. 11. 2012
- návrh nedostatočne jasný a presný, pokiaľ ide o skutkový a právny rámec
- súd nepovedal, ktoré konanie je nekalá praktika
- podnik, na ktorý bola postúpená pohľadávka, nebol v konkurze!
- odpoveď SD by nebola užitočná na vyriešenie sporu vo veci samej

Snímka 57

- smernica 93/13 sa netýka rozdelenia trov konania podľa vnútrošt. pr. úpravy (ani súdnych poplatkov), ale zmluvných podmienok
- časová neprípustnosť – zmluva z 13. 11. 2001

Snímka 58

Otázky na čl. 38 Charty

- „Politiky Únie zabezpečia vysokú úroveň ochrany spotrebiteľa.“
- Vysvetlivky k Charte – zásada, nie právo
- Čl. 52 ods. 5 Charty: „Ustanovenia tejto charty, ktoré obsahujú **zásady**, môžu byť vykonávané legislatívnymi a exekutívnymi aktmi prijatými inštitúciami, orgánmi, úradmi alebo agentúrami Únie, a aktmi ČŠ, ak tieto vykonávajú právo Únie, pri výkone svojich príslušných právomocí. **Možno sa ich dovolávať pred súdom len na účely výkladu a preskúvania zákonnosti týchto aktov.**“

Snímka 59

Komunikácia vnútroštátneho súdu s SD EÚ počas prejudiciálneho konania

- vnútroštátny súd musí **bezodkladne** hlásiť SD všetky podstatné zmeny v konaní (v občianskom súdnom konaní napr. zmena účastníka, pristúpenie vedľajšieho účastníka)
- oznámiť každú okolnosť s procesným dosahom, ktorá môže mať vplyv na trvanie konania pred SD (napr. späťvzatie vnútroštátneho návrhu)
- vnútroštátny súd musí **v lehotách** stanovených SD odpovedať na jeho otázky a dožiadania
- v opačnom prípade spôsobí **enormné zbytočné výdavky** pre SD, členské štáty a iné zúčastnené subjekty alebo neumožní SD dať mu užitočnú odpoveď

Snímka 60

Prejudiciálne otázky zo SR v oblasti trestného práva

- zo SR nikdy nebola podaná PO v oblasti trestného práva
- nebol podaný ani žiadny návrh na naliehavé prejudiciálne konanie (PPU)

Snímka 61

- pre súdy v SR platí ešte prechodné obdobie do 1. 12. 2014 – nemožnosť podať mnohé PO v oblasti trestného práva
- dôvod: v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach (bývalý 3. pilier) SR neuznala právomoc SD EÚ v prejudic. konaniach k týmto aktom
- prechodné obdobie ale končí aj skôr zmenou aktu

Snímka 62

- niektoré PO v oblasti trestného práva sa ale dajú podať už aj dnes z dôvodu, že sa netýkajú aktov bývalého tretieho piliera, napr. v oblastiach ako v konaniach
 - C-617/10 *Åkerberg Fransson* v oblasti DPH a aplikácie zásady *ne bis in idem* pri ukladaní správnych a trestných sankcií;
 - C-317/12 *Daniel Lundberg* – v trestnom konaní išlo o výklad pojmu „nekomerčná nákladná doprava“

Snímka 63

- možné sú už aj PO týkajúce sa výkladu napríklad
 - smernice 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania (transpozičná lehota 6. 4. 2013) alebo
 - smernice 2011/93/EÚ o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii (transpozičná lehota 18. 12. 2013)

Snímka 64

Prechodné obdobie

- **čl. 10 Protokolu č. 36:**
 1. Ako prechodné opatrenie a pokiaľ ide o akty Únie v **oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach**, ktoré boli prijaté pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, v deň nadobudnutia platnosti uvedenej zmluvy majú inštitúcie tieto právomoci: právomoci Komisie podľa čl. 258 ZFEÚ sa nebudú uplatňovať a **právomoci SD EÚ podľa hlavy VI ZEÚ v znení platnom pred nadobudnutím platnosti Lisabonskej zmluvy, ostávajú rovnaké** vrátane prípadu, keď boli akceptované podľa čl. 35 ods. 2 uvedenej ZEU.

Snímka 65

2. **Zmena a doplnenie aktu** uvedeného v odseku 1 má za následok **uplatniteľnosť právomoci inštitúcií** uvedených v uvedenom odseku tak, ako sú vymedzené v zmluvách, vo vzťahu k zmenenému a doplnenému aktu pre tie členské štáty, na ktoré sa tento zmenený a doplnený akt vzťahuje.
3. Účinnosť prechodného opatrenia uvedeného v odseku 1 skončí najneskôr uplynutím **piatich rokov** od nadobudnutia platnosti Lisabonskej zmluvy. (t. j. 1. 12. 2014)

Snímka 66

- Spojené kráľovstvo sa na niektorých aktoch podľa čl. 10 ods. 1 Protokolu č. 36 nebude podieľať – ods. 4 upravuje tzv. opt-out zo všetkých aktov v oblasti policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach a ods. 5 následný opt-in k niektorým z týchto aktov

Snímka 67

Čl. 35 ZEÚ pred Lisabonskou zmluvou

1. Za podmienok stanovených v tomto článku má Súdny dvor Európskych spoločenstiev právomoc vydať predbežné nálezky o platnosti a výklade rámcových rozhodnutí a rozhodnutí o výklade dohovorov vypracovaných podľa tejto hlavy a o platnosti výkladu opatrení na vykonanie rozhodnutí.
2. Každý členský štát môže vyhlásením v čase podpísania Amsterdamskej zmluvy alebo kedykoľvek neskôr uznať právomoc SD vydať predbežné nálezky tak, ako je stanovené v odseku 1.

Snímka 68

3. Členský štát, ktorý urobí vyhlásenie podľa odseku 2, uvedie, že:
 - a) každý súd tohto štátu, ktorého rozhodnutie nie je možné napadnúť opravnými prostriedkami vnútroštátneho práva, môže požiadať SD o vydanie predbežného nálezky o otázke, pokiaľ považuje rozhodnutie o otázke platnosti alebo výkladu aktu uvedeného v odseku 1, ktorá vznikla počas konania pred súdom, za nutné pre vydanie rozsudku, alebo že
 - b) každý súd tohto štátu môže požiadať SD o vydanie predbežného nálezky vo veci, pokiaľ považuje rozhodnutie o otázke platnosti alebo výkladu aktu uvedeného v odseku 1, ktorá vznikla počas konania pred súdom, za nutné pre vydanie rozsudku.

Snímka 69

4. Bez ohľadu na to, či urobil vyhlásenie podľa odseku 2 alebo nie, je každý členský štát oprávnený predkladať súdu vyjadrenia k prípadu alebo písomné pripomienky v prípadoch, ktoré vzniknú podľa odseku 1.
5. SD nemá právomoc preskúmať platnosť a primeranosť postupu policajných alebo iných orgánov činných v trestnom konaní členského štátu, ani výkon zodpovednosti členských štátov s ohľadom na udržiavanie práva a poriadku a zabezpečenie vnútornej bezpečnosti.

Snímka 70

V súčasnosti - čl. 72 ZFEÚ

Touto hlavou (Hlava V – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti) nie je dotknutý výkon právomocí členských štátov vo veci udržiavania verejného poriadku a zabezpečovania vnútornej bezpečnosti.
+ už uvedený čl. 276 ZFEÚ

Snímka 71

Prejudiciálne konanie a slovenské vnútroštátne právo

- Trestný poriadok
 - § 7 ods. 1 TP: Orgány činné v trestnom konaní a súd posudzujú samostatne predbežné otázky, ktoré sa v konaní vyskytnú; ak je o takej otázke právoplatné rozhodnutie súdu, Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd"), Súdneho dvora Európskej únie alebo iného štátneho orgánu, orgány činné v trestnom konaní a súd sú takým rozhodnutím viazané, ak nejde o posúdenie viny obvineného.
 - § 7 ods. 3 TP: Otázky, o ktorých má rozhodnúť Súdny dvor Európskej únie, sa nemôžu posudzovať ako predbežné otázky.

Snímka 72

- § 228 ods. 2 písm. e) TP: Policajt preruší trestné stíhanie, ak ústavný súd alebo Súdny dvor Európskej únie pozastaví účinnosť právneho predpisu alebo jeho časti, ktorého použitie je rozhodujúce pre konanie alebo rozhodnutie vo veci samej.
- § 238 ods. 3 TP: Ak je obvinený vo väzbe, rozhodne súd o väzbe prednostne a urýchlene a ak to okolnosti prípadu umožňujú, tak súčasne s rozhodnutím podľa § 239 ods. 1, § 241, § 244 alebo § 231 ods. 1, najneskôr však tak, aby postupom podľa § 76 ods. 3 alebo 4 došlo k právoplatnému rozhodnutiu o väzbe do uplynutia lehoty, ktorá by bola základnou alebo predĺženou lehotou väzby v prípravnom konaní.

Snímka 73

➤ § 241 ods. 1 písm. d) TP: Obžalobu podanú na súde pre prečin a zločin s hornou hranicou trestnej sadzby neprevyšujúcou osem rokov preskúma samosudca a podľa jej obsahu a obsahu spisu trestné stíhanie preruší, ak sú tu okolnosti uvedené v § 228 ods. 2 alebo 3 alebo § 283 ods.5.

➤ § 241 ods. 3 TP: Samosudca preruší trestné stíhanie, ak požiada Súdny dvor Európskej únie o vydanie predbežného rozhodnutia.

➤ § 244 ods. 1 písm. e) TP: Pri predbežnom prejednaní obžaloby súd trestné stíhanie preruší, ak sú tu okolnosti uvedené v § 228 ods. 2 alebo 3 alebo § 283 ods. 5.

Snímka 74

➤ § 244 ods. 4 TP: Predseda senátu preruší trestné stíhanie, ak požiada Súdny dvor Európskej únie o vydanie predbežného rozhodnutia.

➤ § 283 ods. 1 TP: Súd preruší trestné stíhanie, ak zistí na hlavnom pojednávaní, že je tu niektorá z okolností uvedených v § 228 ods. 2, § 241 ods. 3 alebo § 244 ods. 4, alebo môže prerušiť trestné stíhanie, ak na hlavnom pojednávaní zistí, že je tu niektorá z okolností uvedených v § 228 ods. 3.

➤ § 283 ods. 4 TP: Proti rozhodnutiu, ktorým súd trestné stíhanie prerušil alebo ktorým návrh na pokračovanie v ňom zamietol, môže prokurátor a obžalovaný podať sťažnosť.

Snímka 75

➤ § 290 ods. 1 TP: Ak vyjde najavo mimo hlavného pojednávania niektorá z okolností odôvodňujúcich zastavenie trestného stíhania podľa § 281 ods. 1 alebo 2 alebo prerušenie trestného stíhania podľa § 283 ods. 1 alebo 2, súd trestné stíhanie zastaví alebo preruší.

➤ § 290 ods. 4 TP: Proti rozhodnutiu podľa odseku 1 môže prokurátor podať sťažnosť, ktorá má, ak nejde o prerušenie trestného stíhania, odkladný účinok.

Snímka 76

➤ § 318 ods. 1 TP: Odvolací súd preruší trestné stíhanie, ak v odvolacom konaní vyjde najavo, že po vyhlásení napadnutého rozsudku nastala niektorá z okolností uvedených v § 228 ods. 2, § 241 ods. 3, § 244 ods. 4 alebo § 283 ods. 5 alebo ak nemožno obžalovanému doručiť predvolanie na verejné zasadnutie odvolacieho súdu.

➤ § 320 ods. 1 písm. d) TP: Odvolací súd napadnutý rozsudok zruší a trestné stíhanie preruší, ak mal tak urobiť už súd prvého stupňa podľa § 283 ods. 1, 2 alebo 5.

Snímka 77

• pripravovaná novela TP – mala by sa explicitne upraviť možnosť nechať osobu vo väzbe, aj keď sa preruší trestné stíhanie za účelom podania PO – povinnosť podať návrh na PPU

Snímka 78

Prejudiciálne otázky zo SR doteraz

- spolu doposiaľ: 26 návrhov na začatie prejudiciálneho konania, z toho:
 - 4 neprípustné návrhy (odmietnuté uznesením)
 - 7 späťvzatých návrhov (konanie zastavené uznesením)
 - 13 inak skončených konaní (vecne rozhodnuté rozsudkom alebo uznesením)
 - 2 bežiacie konania
 - v SR už doručené návrhy podali NS SR, KS Prešov, OS Prešov, OS Svidník a OS Bardejov

Snímka 79

- zatiaľ využité iba v oblasti: DPH, Aarhuský dohovor a životné prostredie, spotrebiteľia, verejné obstarávanie, PZP motorových vozidiel, kartely, cezhraničný pohyb so zbraňou, povinné očkovanie
- viac ako polovica sa týka ochrany spotrebiteľa - 15
- nikdy nebola podaná PO v oblasti trestného práva
- žiadny návrh na naliehavé prejudiciálne konanie (PPU)

Snímka 80

Prejudiciálne otázky zo SR

- C-302/06 *Kovaľský* (KS Prešov)
- C-456/07 *Mihal* (NS SR)
- C-240/09 *Lesoochránárske zoskupenie* (NS SR)
- C-76/10 *Pohotovosť* (KS Prešov; spotreb.)
- C-453/10 *Pereničová et Perenič* (OS Prešov; spotreb.)
- C-416/10 *Križan a.i.* (NS SR)
- C-504/10 *Tanoarch* (NS SR)
- C-599/10 *SAG ELV Slovensko* (NS SR)
- C-165/11 *Profitube* (NS SR)

Snímka 81

- C-252/11 *Šujetová* (KS Prešov; spotreb.)
- C-433/11 *SKP* (KS Prešov; spotreb.)
- C-22/12 *Haasová* (KS Prešov)
- C-30/12 *Marcinová* (OS Prešov; spotreb.)
- C-68/12 *Slovenská sporiteľňa* (NS SR)
- C-373/12 *GIC Cash* (KS Prešov; spotreb.)
- C-482/12 *Macinský a Macinská* (OS Prešov; spotreb.)
- C-543/12 *Zeman* (NS SR)
- C-470/12 *Pohotovosť (II)* (OS Svidník; spotreb.)
- C-460/12 *SKP (II)* (KS Prešov; spotreb.)

Snímka 82

- C-496/12 *Spoločenstvo vlastníkov bytov MYJAVA* (KS Prešov; spotreb.)
- C-34/13 *Kušionová* (KS Prešov; spotreb.)
- C-153/13 *Pohotovosť (III)* (OS Bardejov; spotreb.)
- C-459/13 *Široká* (NS SR)
- C-558/13 *CD Consulting* (KS Prešov; spotreb.)
- C-328/14 *CD Consulting (II)* (KS Prešov; spotreb.)
- C-372/14 *Provident Financial* (KS Prešov; spotreb.)

Snímka 83

Ďakujem za pozornosť
